

Spørgsmaalet med Hensyn til Embedsmænd i Ordets strengere Forstand. Det vil erindres, at der tilkommer efter Grundloven, der er gennemført ved Pensionsloven, Embedsmændene en bestemt Pensionsret, naar de afstediges paa Grund af Alder eller Svagelighed eller anden dem utilregnelig Aarsag; men saa tilføies der i Pensionsloven, at naar en Embedsmand afstediges paa Grund af Misligheder, der uden at medføre Embedets Forbrydelse, svækker den for hans Stilling nødvendige Agtelse og Tillid, bestemmes hans Pension ved Lov. Man har altsaa ikke et Dødblik tænkt, at det med bindende Retsvirkning skulde kunne afgøres ved kongelig Resolution alene, om den Embedsmanden i Almindelighed tilkommende Pension skulde kunne berøves ham, fordi han vel ikke kunde dømmes fra Embedet, men dog havde gjort sig skyldig i Misligheder i eller udenfor Embedsførelsen — de Ord staa ikke i Pensionsloven, men ere selvsølgelige, — der, uden at kunne medføre Embedets Forbrydelse ved Lov og Dom, svække den for hans Stilling nødvendige Agtelse og Tillid. Pensionen skal i saadanne Tilfælde bestemmes ved Lov. Hertil kommer nu en vis Afgang for Embedsmanden til at faae Spørgsmaalet, om Afstedigelsen hidrører fra en ham utilregnelig Aarsag, afgjort ved Domstolene, i hvilket Tilfælde han jo har Krav paa fuld Pension, eller ikke. Der foreligger, saa vidt jeg veed, ikke bestemte Afgjørelser ved Domstolene af dette Spørgsmaal i Strid med en af Rigsdagen ved Lov vedtagen Pensionsbestættelse; men i alt Fald, saalænge der ikke foreligger en saadan Lov, der afgjør Spørgsmaalet, kan vedkommende Embedsmand fordrø det Spørgsmaal, om hans Afsted er ham tilregnelig, saa at han mister sin sædvanlige Pensionsret, afgjort ved Domstolene. Der gjælder om Bedømmelsen af Embedsmændenes Forhold her det Samme, som utvivlsomt oftere er blevet gjort gjældende med Hensyn til Bedømmelsen af Skolelærernes Forhold i flige Tilfælde, at den overordnede Administration og maaste ogsaa Andre een og anden Gang kan mene, at Domstolene i deres samvittighedsfulde Prøvelse af dette Forhold i det enkelte Tilfælde kunne have været betænkeligere ved at anerkjende, at Embedsmændens Afstedigelse var ham selv tilregnelig, end de, der især staa paa Administrationens Anskuelse, havde ønsket. Man har været opmærksom paa dette Forhold for Embedsmændenes Vedkommende, men man har aldrig tænkt paa at gaa den Vej, at Spørgsmaalet om en Embedsmand skulde miste Afdgangen til Pension, kunde blive afgjort ved simpel kongelig Resolution ad rent administrativt Veie. Der foreligger fra Rigsdagsforsamlingen 1870 — 71 et Forslag til en Afgjørelse ved, hvad man i Kortheit kan kalde, en administrativt Domstol, hvorved Spørgsmaalet altsaa undrages den vedkommende politiske Myndigheds Afgjørelse og bringes ind under en af de nævnte Ministerier

uafhængig Rets endelige Afgjørelse. Der foreligger nemlig i dette Forslag et Forslag om en saadan Sammenfætning af en Ret. Det hedder først i § 2: „Ret til Pension bortfalder ikke blot ved Embedsfortabelse, og naar Vedkommende dømmes for en i den offentlige Mening vanærende Handling, men ogsaa naar han i eller udenfor Embedsførelsen gjør sig skyldig i Misligheder, der svække den for hans Stilling nødvendige Agtelse og Tillid. Om saadanne Misligheder have fundet Sted afgjøres af en særegen Myndighed, sammensat af 5 Mænd, som udværges af Kongen paa 3 Aar ad Gangen, og af hvilke de 2 skulde vælges blandt Medlemmerne af de overordnede Domstole, de 3 øvrige imellem Mænd, der bakkede eller have beklædt høiere Embeder i Administrationen.“ Det er en Form til Afgjørelse af saadanne Forhold, som staa i Samklang med lignende Institutioner i fremmede Lande; heller ikke der anser man det for rigtigt, at saadanne Spørgsmaal skulde findes deres Afgjørelse ved kongelig Resolution efter Indstilling fra den til enhver Tid værende vedkommende Minister, og der maa det dog erindres, at ved disse Spørgsmaals Afgjørelse konferere i Reglen dog to Miniſtre, nemlig den vedkommende Minister og Finantsministeren; det ligger dog i Forholdets Natur, at Finantsministeren kan være alene om det, naar det er en Embedsmand, som hører under Finantsministeriet; men hvis han har Tvivl, vil han dog i saa Fald konferere med Justitsministeren. Forslaget blev ikke vedtaget, maaste fordi Rigsdagen mente, at dens Indflydelse derved vilde blive svækket, men Embedsmændene beholdt altsaa den Afgang, de havde til at faae Tilregneligheds-spørgsmaalet afgjort ved Domstolene. De se saaledes mine Herrer, hvorledes Forholdet er opfattet og bedømt med Hensyn til Embedsmænd, og jeg tror ikke, at Nogen kan misfjende, at det — ikke for den enkelte Embedsmænds Interesses Skyld, den lægger jeg ikke afgjørende Vægt paa — men for den Interesse, hele Staten har af, hvorledes Embedsmændenes Stilling er, er blevet erkjendt, at det ikke gaar an at lade saadanne Spørgsmaal blive afhængige blot af den Resolution, Kongen tager efter vedkommende Ministers Indstilling, thiøndt jeg ingenlunde vil undlade at fremhæve, at der dog i ethvert Tilfælde her kræves kongelig Resolution. Helt anderledes skulde nu Skolelærerne være stillede efter Udvalgets Forslag. Det maa være mig tilladt først at gjøre et Par Redaktionsbemærkninger til Udvalgets Forslag Lit. e. første Stykke inden jeg gaar over til Døvedspørgsmaalet. Der staaer deri:

„Indkommer fra en Kommunalbestyrelse eller fra nogen af Børnens Forældre eller Børgere Klage over en saft ansat Skolelærer til Skoledirektionen, har denne at indkalde Arklagerne eller deres Ombud og den Anklagede til Møde for sig. Finder Direktionen, efterat have hørt begge Parter, Klagen grundet, kan den tildele Skolelæreren